

MEMO aan Raad

Aan : De raad van gemeente Noordoostpolder

Van : Wethouder S. Werkman

Datum : 19 oktober 2023

Onderwerp : Toeristenbelasting; doelbelasting, effecten afschaffing toeristenbelasting

In de raadsvergadering van 14 november 2022 is toegezegd een memo te sturen waarin de raad wordt geïnformeerd over de toeristenbelasting als doelbelasting en de effecten van het eventueel afschaffen van de toeristenbelasting.

In deze memo wordt ingegaan op:

- De toeristenbelasting als doelbelasting;
- De effecten afschaffen toeristenbelasting.

Inleiding

Toeristenbelasting kan worden geheven op basis van artikel 224 van de Gemeentewet. De achterliggende gedachte van toeristenbelasting is dat ook niet-inwoners gebruik maken van gemeentelijke voorzieningen, terwijl de verdeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds hiermee geen rekening houdt. Toeristenbelasting is geen bestemmingsheffing of doelbelasting. De opbrengst is in de aard niet bedoeld om toeristische voorzieningen in stand te houden, maar zijn algemene middelen van de gemeente.

89% van de Nederlandse gemeenten heft in 2023 toeristenbelasting.

De belasting wordt geheven bij onder andere hotels, campings, accommodaties verhuurd aan arbeidsmigranten, maar ook bij particuliere accommodaties die worden verhuurd via Airbnb. Eigenaren, ondernemers en exploitanten berekenen deze belasting weer door aan hun bezoekers. Door middel van de toeristenbelasting betalen bezoekers mee aan de voorzieningen van de gemeente. Inwoners hoeven geen toeristenbelasting te betalen bij een overnachting in de eigen gemeente. In de bijgevoegde grafieken worden de aantallen en opbrengsten getoond.

De grafieken op pagina drie en vier laten zien dat het aantal overnachtingen al jaren toeneemt en nog steeds toeneemt. Het beleid om arbeidsmigranten te stimuleren om zich in te laten schrijven in de BRP (Basisregistratie Personen) geeft totnogtoe geen wending aan de ontwikkeling van toenemende overnachtingen en opbrengsten voor de toeristenbelasting. Op basis van de historie, huidige en het beeld van toekomstige ontwikkelingen wordt dat de kans dat het aantal overnachtingen en de opbrengst toeristenbelasting zal stijgen groter geschat dan dat het aantal overnachtingen en de opbrengst zal afnemen.

Een trendmatige ontwikkeling van arbeidsmigratie in Nederland zorgt voor een toename van het aantal arbeidsmigranten van 735 duizend in 2019 tot bijna 1,2 miljoen in 2030. Kwantificering in scenario's over de toekomst van arbeidsmigratie van de Adviesraad Migratie, zorgt voor een nuancering van die ontwikkeling, met een bandbreedte van de toename van arbeidsmigratie tussen de 17 en 70 procent. De ontwikkeling van het aantal arbeidsmigranten dat in Nederland werkzaam is in 2030 hangt af van tal van factoren die invloed hebben op de vraag naar arbeidsmigranten, op het aanbod van arbeidsmigranten, of op allebei (CBS Microdata, bewerking SEO Economisch Onderzoek, 2022).

Juridisch kader

Door de raad is de verordening toeristenbelasting vastgesteld (artikel 216 en 224 gemeentewet).

Belastbaar feit

Onder de naam "toeristenbelasting" wordt een directe belasting geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente in alle onderkomens tegen een vergoeding in welke vorm dan ook door personen die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de basisregistratie personen zijn ingeschreven.

Belastingplicht

1. Belastingplichtig is degene die gelegenheid biedt tot verblijf.
2. De belastingplichtige is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene die verblijf houdt
3. Als er geen persoon is aan te wijzen die gelegenheid biedt tot verblijf, is degene belastingplichtig die verblijf houdt'.

Doelbelasting

De toeristenbelasting is geen doelbelasting. De gemeente heft de toeristenbelasting om haar eigen inkomsten te vergroten. De opbrengst van de toeristenbelasting is een van de twee eigen belastingen van gemeente Noordoostpolder die wordt gebruikt om voorzieningen binnen de gemeente op een bepaald peil te brengen of te houden, als aanvulling op de algemene uitkering. Door de algemene uitkering en de eigen belastingen kan de gemeente haar taken blijvend goed uitvoeren en kunnen inwoners en bedrijven erop vertrouwen dat dit beschermd en geborgd is.

Toeristen, waaronder arbeidsmigranten maken gebruik van voorzieningen binnen de gemeente, waartegenover geen directe vergoeding staat vanuit de rijksoverheid.

Het rijk houdt bij de berekening van de algemene uitkering van gemeenten er rekening mee dat gemeenten eigen opbrengsten genereren, door hiervoor een aftrek op de algemene uitkering toe te passen. Bekende voorbeelden zijn de onroerendezaakbelastingen (OZB), parkeerbelasting, toeristenbelasting, hondenbelasting en reclamebelasting.

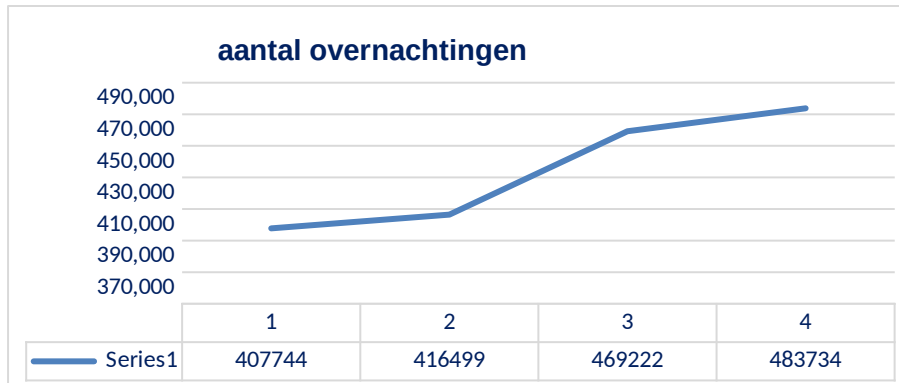
Effecten afschaffen toeristenbelasting

Het aantal overnachtingen dat als grondslag geldt voor de toeristenbelasting stijgt nog steeds en daarmee ook de inkomsten.

De lasten om de toeristenbelasting op te leggen en in te vorderen bedragen € 4.000 externe kosten en € 4.000 interne lasten, totaal € 8.000.

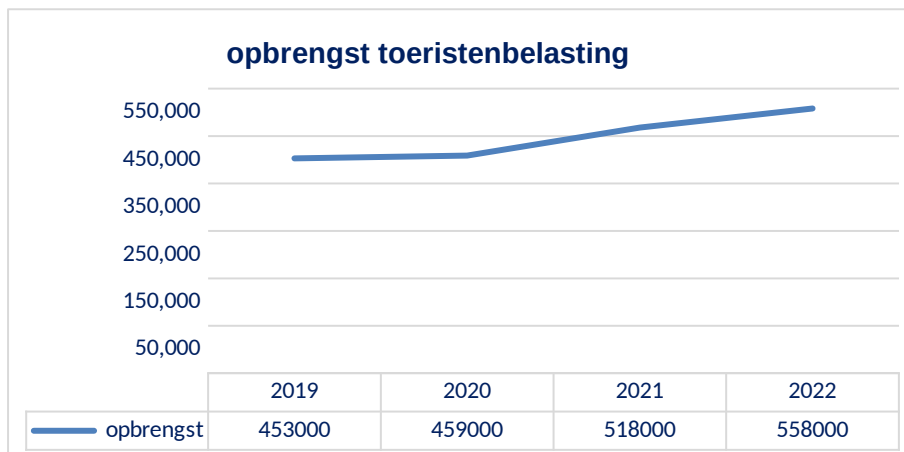
Aantal overnachtingen

Het aantal overnachtingen dat als grondslag geldt voor de toeristenbelasting 2022 is ten opzichte van 2019 met 18,6% gestegen.

Opbrengst

De opbrengst van de toeristenbelasting is in 2022 met 23% gestegen ten opzichte van 2019.

Bij afschaffing van de toeristenbelasting moet rekening gehouden worden met de volgende effecten:

1. Personen die wel gebruik maken van de algemene voorzieningen van gemeente Noordoostpolder, maar daar niet voor betalen.
2. Het kostenaandeel van het totale voorzieningenniveau dat nu gedekt wordt door belastingen en de algemene uitkering, zal bij een gelijk lastenniveau over minder inwoners verdeeld worden (dat kan alleen een verhoging van de OZB-tarieven betekenen, want andere algemene belastingheffingen kent gemeente Noordoostpolder niet) of er moet bezuinigd worden op het voorzieningen-/ambitieniveau.

Ad1

Door afschaffing van de toeristenbelasting ontstaat er een verlies aan structurele baten van ruim € 500.000. De besparing op lasten bedraagt circa € 8.000. Door de verwachte kans op verdere groei van het aantal arbeidsmigranten en inflatiecorrectie loopt dit bedrag verder op.

Per saldo betekent dit dat naar verwachting meer personen in gemeente Noordoostpolder zullen verblijven die in algemene zin hieraan niet bijdragen in de vorm van een belasting, die lasten komen bij de andere inwoners en bedrijven terecht, dan wel zij krijgen een lager voorzieningenniveau dan in de situatie dat er wel toeristenbelasting geheven wordt.

Ad2

Noordoostpolder ontvangt van de rijksoverheid een bijdrage per inwoner voor onder andere het faciliteren en onderhouden van gemeentelijke voorzieningen (algemene uitkering). Voor toeristen (waaronder ook arbeidsmigranten), die in Noordoostpolder verblijven en gebruik maken van gemeentelijke voorzieningen (straatverlichting, wegen, voetpaden, sport, cultureel, sociaal, veiligheid, e.d.), ontvangt Noordoostpolder geen bijdrage van de rijksoverheid.

Bijlage: aantal overnachtingen per categorie

